

Nr 38

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av Svenska skeppshypotekskassan, m. m.

I en den 19 mars 1965 dagtecknad proposition, nr 99, vilken hänvisats till bankoutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av ett propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen fogade förslag till

1) förordning om Svenska skeppshypotekskassan och Skeppsfartens sekundärlånekassa;

2) lag om ändrad lydelse av 53 § 1 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

3) förordning angående ändrad lydelse av 7 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt;

4) förordning om ändrad lydelse av 12 § reglementet den 28 maj 1959 (nr 293) angående allmänna pensionsfondens förvaltning;

5) förordning om ändrad lydelse av 9 § reglementet den 26 maj 1961 (nr 265) angående förvaltningen av riksförsäkringsverkets fonder;

6) förordning om ändrad lydelse av 22 § stämpelskatteförordningen den 21 maj 1964 (nr 308);

dels bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att utfärda garantiförbindelser på 55 milj. kr. att ingå i de föreslagna kassornas garantifonder.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen framläggs förslag angående omorganisation av Svenska skeppshypotekskassan och inrättande av Skeppsfartens sekundärlånekassa i syfte att förbättra rederinäringens villkor för anskaffning av långfristiga krediter. Staten föreslås skola ställa en garanti för skeppshypotekskassan på 40 milj. kr. och för sekundärlånekassan på 15 milj. kr. Ett visst kollektivt ansvar för låntagarna i de båda kassorna föreslås. Den sammanlagda utlåningskapaciteten beräknas bli inemot 500 milj. kr. Hittillsvarande tonnagegränser avses skola avskaffas. Härmed bortfaller behovet av den verksamhet som bedrivs av statens sekundärlånefond för rederinäringen.

Vissa bestämmelser som gäller den föreslagna sekundärlånekassans ställning i skattehänseende m. m. framläggs även i propositionen.

Omorganisationen avses träda i kraft den 1 juli 1965.

De vid propositionen fogade författningsförslagen har följande lydelse.

Förelag
till
Förordning
om Svenska skeppshypotekskassan och Skeppsfartens
sekundärlånekassa

Härigenom förordnas som följer.

Ändamål

1 §.

Svenska skeppshypotekskassan och Skeppsfartens sekundärlånekassa ha till ändamål att medverka vid finansiering av rederiföretag här i riket genom att lämna lån, huvudsakligen av långfristig karaktär, eller ikläda sig garanti för sådana lån.

Styrelse och revisorer

2 §.

Kassorna förvaltas var för sig av en gemensam styrelse med säte i Göteborg. Styrelsen består av sju ledamöter, av vilka en skall vara ordförande och en vice ordförande.

För styrelsens ledamöter finnas högst sju suppleanter.

Styrelsens ordförande, vice ordförande och övriga ledamöter samt suppleanter utses av Konungen för en tid av högst tre år i sänder.

Ledamöternas arvoden bestämmas av Konungen.

3 §.

För revision av styrelsens förvaltning och kassornas räkenskaper utser Konungen årligen två revisorer och två suppleanter för dem.

Revisorernas arvoden bestämmas av Konungen.

4 §.

Styrelsens och revisorernas berättelser skola genom styrelsens försorg varje år före april månads utgång tillställas chefen för finansdepartementet och låntagarna.

Till varje kassas låntagare skall inom samma tid genom styrelsens försorg sändas förteckning över låntagarna med angivande av kapitalbeloppet av varje låntagares lån vid utgången av närmast föregående räkenskapsår.

Varje kassas låntagare skola, om någon låntagare begär det, beredas tillfälle att sammanträda för granskning av styrelsens förvaltning och kassans räkenskaper. Begäran om sådant sammanträde skall framställas skriftligen hos styrelsen före den 10 maj året närmast efter det år granskningen avser.

Har sammanträde begärts enligt tredje stycket, skall det genom styrelsens försorg utsättas att äga rum i Göteborg före utgången av maj månad samma år.

Yttrande som låntagarna besluta vid sammanträde skall senast åtta dagar efter sammanträdet genom styrelsens försorg tillställas chefen för finansdepartementet.

5 §.

Konungen prövar styrelsens förvaltning efter utgången av den i 4 § sista stycket angivna tiden.

Fonder

6 §.

Som garantifond att utgöra särskild säkerhet för de förbindelser som ingåtts av kassa ställer staten till förfogande en av fullmäktige i riksgäldskontoret utfärdad garantiförbindelse på fyrtio miljoner kronor för skeppshypotekskassan och femton miljoner kronor för sekundärlånekassan.

7 §.

Vardera kassans behållna årsvinst skall avsättas till en reservfond. Denna skall användas till att täcka förluster i kassans rörelse.

Upplåning

8 §.

För sin verksamhet anskaffar kassa medel genom lån mot obligationer eller andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar eller genom annan upplåning.

Sammanlagda beloppet av skeppshypotekskassans låneskuld och garantiförpliktelser må icke uppgå till mera än tio gånger sammanlagda beloppet av kassans garanti- och reservfonder. Sammanlagda beloppet av sekundärlånekassans låneskuld och garantiförpliktelser må icke uppgå till mera än sex gånger sammanlagda beloppet av kassans garanti- och reservfonder.

Lånerörelsen

9 §.

För lån från kassa skall vara ställd betryggande säkerhet i form av inteckning i svenskt fartyg eller borgen av staten eller bank.

Inteckning skall ligga, i fråga om lån från skeppshypotekskassan, inom femtio procent och, i fråga om lån från sekundärlånekassan, inom sjuttio procent av det värde till vilket styrelsen uppskattar fartyget. Som säkerhet må ej godtagas inteckning i fartyg som är äldre än femton år, när det gäller lån från skeppshypotekskassan, och tio år, när det gäller lån från sekundärlånekassan.

10 §.

Lån skall lämnas på bestämd tid.

Lånetiden må ej överstiga femton år för lån från skeppshypotekskassan och tio år för lån från sekundärlånekassan.

Överstiger lånetiden ett år, skall kassan i regel utlämna lånet att återbetalas genom avbetalningar enligt fastställd plan.

11 §.

Förfallotiden för lån som kassa beviljar skall bestämmas så, att den är förenlig med villkoren för kassans förbindelser.

Kassa skall vidare ägna särskild uppmärksamhet åt att samma eller med varandra i väsentlig ekonomisk intressegemenskap förbundna låntagare icke erhålla lån i sådan omfattning, att fara för kassans säkerhet kan uppkomma. Med lån jämställas borgen, annan garantiförpliktelse till kassan och garantiförpliktelse som kassan ingått för låntagaren.

12 §.

Om säkerhet för lån försämras väsentligt eller låntagare icke fullgör villkoren för sitt lån, äger kassan uppsäga detta till betalning omedelbart eller inom viss tid.

Kostnad för besiktning, värdering, inteckningsåtgärd och annat dylikt betalas av låntagaren.

Skadeståndsskyldighet för styrelseledamöter och revisorer

13 §.

Styrelseledamöter, som genom att överträda föreskrift i denna förordning eller med stöd av förordningen meddelad bestämmelse eller eljest uppsåtligt eller av oaktsamhet tillskynda kassa skada, svara solidariskt för skadan.

Ha revisorer i sin berättelse mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligt underlåtit att göra anmärkning mot sådan uppgift i handling som granskats av dem eller vid fullgörande av sitt uppdrag visat oaktsamhet, äro de solidariskt ansvariga mot kassan för all skada som uppkommer därav.

Likvidation

14 §.

Om likvidation och om förfarandet därvid förordnar Konungen. Innan sådant förordnande meddelas, skall styrelsen höras.

För vad som vid likvidation återstår av förbindelser sedan kassans egna medel använts för att fullgöra förbindelserna äro låntagarna ansvariga i förhållande till de vid likvidationsbeslutet oguldna kapitalbeloppen av sina lån från kassan. Kan låntagare icke fullgöra denna sin betalningsskyldighet, äro övriga låntagare hos kassan med samma fördelning ansvariga för bristen. Låntagarens ansvarighet må dock icke göras gällande till högre belopp än som motsvarar, beträffande låntagare hos skeppshypotekskassan fem och beträffande låntagare hos sekundärlånekassan tio procent av det vid likvidationsbeslutet oguldna kapitalbeloppet av hans lån från kassan.

Garantifond må tagas i anspråk endast i den mån det behöves för att fullgöra kassans förbindelser, sedan kassans egna medel blivit använda och låntagarnas ansvarighet enligt andra stycket utnyttjats.

Vad som återstår av tillgångar sedan skulderna betalats tillfaller staten.

Reglemente

15 §.

Närmare bestämmelser om kassornas verksamhet meddelas i reglemente som Konungen utfärdar.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1965, då förordningen den 6 juni 1929 (nr 129) angående Svenska skeppshypotekskassan skall upphöra att gälla.

Vid tillämpningen av 8 § andra stycket i den nya förordningen inräknas sådan skuld eller garantiförpliktelse som tillkommit före den nya förordningens ikraftträdande icke i skeppshypotekskassans låneskuld.

Till säkerhet för obligationslån, som skeppshypotekskassan upptagit före den nya förordningens ikraftträdande, skall även därefter tjäna den grundfond som avses i 2 § i den upphävda förordningen. För sådant obligationslån skola, så länge det icke återbetalats, vid varje tidpunkt finnas pantförskrivna antingen, enligt 6 § sistnämnda förordning, reverser som enligt hitillsvarande bestämmelser kunnat belånas hos kassan jämte sådan säkerhet som kunnat godtagas enligt samma förordning eller tillgodohavande hos svensk bank av motsvarande belopp. Här avsedd säkerhet för obligationslån må icke användas för förbindelse som kassan iklätt sig efter den nya förordningens ikraftträdande. Tagas därefter i anspråk obligationer som ställts till förfogande av staten, skall 4 § andra stycket i den upphävda förordningen alltjämt tillämpas. Sedan obligationslån som här avses till fullo återbetalats, skola de obligationer som utgöra grundfond återlämnas till staten.

Även efter den nya förordningens ikraftträdande skall såsom reservfond som omnämnes i 7 § i den upphävda förordningen redovisas ett belopp, som i förhållande till beloppet av kassans utelöpande, från dess verksamhet före den nya förordningens ikraftträdande härrörande låneskuld motsvarar förhållandet vid ikraftträdandet mellan reservfonden och låneskulden. Nämnade reservfond må användas till gäldande av endast sådana utgifter och förluster till vilkas täckande skeppshypotekskassans inkomster icke förslå och vilka hänföra sig till kassans verksamhet före den nya förordningens ikraftträdande. Här avsedd reservfond skall redovisas i reverser av det slag som avses i föregående stycke, i sådana värdehandlingar i vilka omyndigs medel må anbringas eller i tillgodohavande i svensk bank.

I fråga om lån som skeppshypotekskassan beviljat före den nya förordningens ikraftträdande gälla alltjämt bestämmelserna i 8—21 §§ i den upphävda förordningen. I fråga om tiden den 1 januari—den 30 juni 1965 gälla bestämmelserna i 22 § andra stycket sista punkten och 25 § i den upphävda förordningen. Styrelsens förvaltningsberättelse och revisorernas utlåtande för samma tid skola genom den nya styrelsens försorg offentliggöras i tryck samt före utgången av september månad 1965 dels överlämnas till chefen för finansdepartementet och fullmäktige i riksgäldskontoret, dels tillställas dem som voro låntagare hos kassan den 30 juni 1965. På kallelse av den nya styrelsen skola dessa låntagare före utgången av oktober månad 1965 sammanträda för granskning av styrelsens förvaltning och kassans räkenskaper för tiden den 1 januari—den 30 juni 1965. Det yttrande låntagarna därvid besluta skall senast åtta dagar efter sammanträdet tillställas chefen för finansdepartementet och fullmäktige i riksgäldskontoret. Konungen prö-

var styrelsens förvaltning under tiden den 1 januari—den 30 juni 1965 sedan tiden för låntagarnas yttrande gått till ända. I fråga om styrelsens förvaltning före den nya förordningens ikraftträdande skall 24 § i den upphävda förordningen tillämpas.

Fordras eljest särskilda bestämmelser i fråga om denna förordnings ikraftträdande äger Konungen meddela sådana bestämmelser.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 53 § 1 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Häri genom förordnas, att 53 § 1 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

53 §.

1 m o m. Skyldighet att — — — av rörelse;

d) akademier, Nobelstiftelsen samt stiftelsen Dag Hammarskjölds Minnesfond, så ock allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar äro skyldiga att vara medlemmar, sjömanshus, svenska skeppshypotekskassan, norrlandsfonden, malmfonden för forsknings- och utvecklingsarbete, järnkontoret, så länge kontorets vinstmedel användas till allmänt nyttiga ändamål och kontoret icke lämnar utdelning åt sina delägare, aktiebolaget tipstjänst, svenska penninglotteriet aktiebolag, allmänna pensionsfonden, allmänna sjukförsäkringsfonden, pensionsstiftelser, allmänna försäkringskassor, understödsföreningar, som icke bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, jämlikt lagen om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser bildade stiftelser för arbetslös-

d) akademier, Nobelstiftelsen samt stiftelsen Dag Hammarskjölds Minnesfond, så ock allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar äro skyldiga att vara medlemmar, sjömanshus, svenska skeppshypotekskassa, *skeppsfartens sekundärlånekassa*, norrlandsfonden, malmfonden för forsknings- och utvecklingsarbete, järnkontoret, så länge kontorets vinstmedel användas till allmänt nyttiga ändamål och kontoret icke lämnar utdelning åt sina delägare, aktiebolaget tipstjänst, svenska penninglotteriet aktiebolag, allmänna pensionsfonden, allmänna sjukförsäkringsfonden, pensionsstiftelser, allmänna försäkringskassor, understödsföreningar, som icke bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, jämlikt lagen om aktiebolags pensions- och andra

¹ Senaste lydelse av 53 § se 1963:303.

(Nuvarande lydelse)

hetsunderstöd, sjukhjälp eller hjälp vid olycksfall, sådana ömsesidiga försäkringsbolag för försäkring av egendom, å vilka lagen om försäkringsrörelse icke äger tillämpning eller vilkas verksamhetsområden falla utanför Stockholm och omfatta allenast visst län eller del av län, ävensom sådana ömsesidiga försäkringsbolag, som avses i lagen om yrkeskadeförsäkring:

för inkomst av fastighet;

e) kyrkor, andra — — — — eller rörelse.

Riksskattenämnden må, — — — icke föras.

(Föreslagen lydelse)

personalstiftelser bildade stiftelser för arbetslöshetsunderstöd, sjukhjälp eller hjälp vid olycksfall, sådana ömsesidiga försäkringsbolag för försäkring av egendom, å vilka lagen om försäkringsrörelse icke äger tillämpning eller vilkas verksamhetsområden falla utanför Stockholm och omfatta allenast visst län eller del av län, ävensom sådana ömsesidiga försäkringsbolag, som avses i lagen om yrkeskadeförsäkring:

för inkomst av fastighet;

e) kyrkor, andra — — — — eller rörelse.

Riksskattenämnden må, — — — icke föras.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1965.

Förslag

till

Förordning

angående ändrad lydelse av 7 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 576)

om statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas, att 7 § förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

7 §.

Från skattskyldighet — — — ävensom hushållningssällskap:
för all inkomst;

e) akademier, Nobelstiftelsen samt stiftelsen Dag Hammarskjölds Minnesfond, så ock allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar äro skyldiga att vara medlemmar, sjömanshus, svenska skeppshypotekskassan, norrlandsfonden, malmfon-

för all inkomst;

e) akademier, Nobelstiftelsen samt stiftelsen Dag Hammarskjölds Minnesfond, så ock allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar äro skyldiga att vara medlemmar, sjömanshus, svenska skeppshypotekskassan, *skeppsfartens sekundärlåne-*

¹ Senaste lydelse av 7 § se 1963: 27.

(Nuvarande lydelse)

den för forsknings- och utvecklingsarbete, järnkontoret, så länge kontorets vinstmedel användas till allmänt nyttiga ändamål och kontoret icke lämnar utdelning åt sina delägare, aktiebolaget tipstjänst, svenska penninglotteriet aktiebolag, allmänna pensionsfonden, allmänna sjukförsäkringsfonden, pensionsstiftelser, allmänna försäkringskassor, understödsföreningar, med undantag för dem, vilka enligt sina stadgar äga meddela annan kapitalförsäkring än sådan som omfattar kapitalunderstöd å högst 500 kronor för medlem, jämlikt lagen om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser bildade stiftelser för arbetslöshetsunderstöd, sjukhjälp eller hjälp vid olycksfall, sådana ömsesidiga försäkringsbolag för försäkring av egendom, å vilka lagen om försäkringsrörelse icke äger tillämpning eller vilkas verksamhetsområden falla utanför Stockholm och omfatta allenast visst län eller del av län, ävensom sådana ömsesidiga försäkringsbolag, som avses i lagen om yrkeskadeförsäkring:

för all inkomst;

f) kyrkor, andra — — — hänförlig verksamhet.

Riksskattenämnden må, — — — icke föras.

Aktiebolag och — — — bolagens verksamhet.

Om aktierna — — — — — lös egendom.

Riksskattenämnden må, — — — icke föras.

Att personer, — — — — — samma paragraf.

(Föreslagen lydelse)

kassa, norrlandsfonden, malmfonden för forsknings- och utvecklingsarbete, järnkontoret, så länge kontorets vinstmedel användas till allmänt nyttiga ändamål och kontoret icke lämnar utdelning åt sina delägare, aktiebolaget tipstjänst, svenska penninglotteriet aktiebolag, allmänna pensionsfonden, allmänna sjukförsäkringsfonden, pensionsstiftelser, allmänna försäkringskassor, understödsföreningar, med undantag för dem, vilka enligt sina stadgar äga meddela annan kapitalförsäkring än sådan som omfattar kapitalunderstöd å högst 500 kronor för medlem, jämlikt lagen om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser bildade stiftelser för arbetslöshetsunderstöd, sjukhjälp eller hjälp vid olycksfall, sådana ömsesidiga försäkringsbolag för försäkring av egendom, å vilka lagen om försäkringsrörelse icke äger tillämpning eller vilkas verksamhetsområden falla utanför Stockholm och omfatta allenast visst län eller del av län, ävensom sådana ömsesidiga försäkringsbolag, som avses i lagen om yrkesskadeförsäkring:

för all inkomst;

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1965.

Förslag

till

Förordning**om ändrad lydelse av 12 § reglementet den 28 maj 1959 (nr 293) angående
allmänna pensionsfondens förvaltning**

Härigenom förordnas, att 12 § reglementet den 28 maj 1959¹ angående allmänna pensionsfondens förvaltning skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

12 §.

Fondstyrelse må placera de under styrelsens förvaltning stående medlen

1. i obligationer utfärdade av staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan eller av kreditaktiebolag, som enligt vad därom finnes stadgat står under tillsyn av bankinspektionen;

1. i obligationer utfärdade av staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan eller *Skeppsfartens sekundärlånekassa* eller av kreditaktiebolag, som enligt vad därom finnes stadgat står under tillsyn av bankinspektionen;

2. i obligationer — — — — om återlån.
I den — — — — eller postgirokontoret.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1965.

¹ Senaste lydelse av 12 § se 1963: 78.

Förslag
till
Förordning
om ändrad lydelse av 9 § reglementet den 26 maj 1961 (nr 265)
angående förvaltningen av riks försäkringsverkets fonder

Härigenom förordnas, att 9 § reglementet den 26 maj 1961 angående förvaltningen av riks försäkringsverkets fonder¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

9 §.

Fondfullmäktige må placera fondmedel

1. i obligationer utfärdade av staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan eller av kreditaktiebolag, som enligt vad därom finnes stadgat står under tillsyn av bankinspektionen;

2. i obligationer — — — — — under 7. omförmäles.

Placeras medel — — — — — kunnat betingas.

Fondfullmäktige må placera fondmedel

1. i obligationer utfärdade av staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan eller *Skeppsfartens sekundärlånekassa* eller av kreditaktiebolag, som enligt vad därom finnes stadgat står under tillsyn av bankinspektionen;

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1965.

¹ Senaste lydelse av 9 § se 1963: 79.

Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av 22 § stämpelskatteförordningen den 21 maj 1964

(nr 308)

Härigenom förordnas att 22 § stämpelskatteförordningen den 21 maj 1964¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

22 §.

Skatteplikt föreligger icke för obligationer, som staten garanterar, ej heller för obligationer, som utfärdas av svensk kommun eller landstingskommun eller av Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan, Kommunkredit Aktiebolag eller Kommunlåneinstitutet Aktiebolag eller av svenskt aktiebolag med ändamål att idka belåning av fast egendom eller tomträtt.

Skatteplikt föreligger icke för obligationer, som staten garanterar, ej heller för obligationer, som utfärdas av svensk kommun eller landstingskommun eller av Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan, *Skeppsfartens sekundärlånekassa*, Kommunkredit Aktiebolag eller Kommunlåneinstitutet Aktiebolag eller av svenskt aktiebolag med ändamål att idka belåning av fast egendom eller tomträtt.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1965.

¹ Senaste lydelse av 22 § se 1964:803.

Rörande motiven för vad som föreslagits i propositionen får utskottet hänvisa till densamma.

Utskottet. Flera nya kreditinstitut för långivning till skilda näringsgrenar har de senaste åren inrättats under statlig medverkan. Det förslag som i den föreliggande propositionen framläggs rörande omorganisation av Svenska skeppshypotekskassan och inrättande av en ny kassa för sekundärkrediter, kallad Skeppsfartens sekundärlånekassa, har föranletts av de problem som rederinäringen för närvarande har att möta. Dessa tar sig uttryck dels i en skärpt internationell konkurrens, delvis belagd av den subventionering av det egna landets rederier som på sina håll förekommer, dels i ett behov att övergå till större fartygsenheter. De hittills befintliga möjligheterna för rederinäringen att erhålla långfristiga krediter under statlig medverkan är begränsade till att avse fartyg med en bruttodräktighet av högst 7 000 ton och ter sig därför i dagens läge otillräckliga.

Det nu framlagda förslaget, som är grundat på förhandlingar mellan å ena sidan en av chefen för finansdepartementet efter Kungl. Maj:ts bemyndigande utsedd förhandlingsdelegation, å andra sidan företrädare för rederinäringen, innebär att till sjöfartsnäringens förfogande kommer att stå ett institut för primärkrediter och ett för sekundärkrediter med en sammanlagd utlåningskapacitet av till en början 490 milj. kr. Den nyssnämnda tonnagegränsen skall ej längre tillämpas vid utlåningen. Bestämmande för utlåningskapaciteten är i båda fallen främst storleken av kassans garantifond, som — i motsats mot vad som gäller för vissa andra liknande kreditinstitut — skall tillskjutas helt av staten. Ett annat särdrag för de nu ifrågavarande kassorna är det kollektiva ansvar för vederbörande kassas förbindelser som i viss utsträckning skall åvila låntagarna. Statens sekundärlånefond för rederinäringen, vilken tjänat som komplement till Svenska skeppshypotekskassan i dess hittillsvarande utformning, kommer till följd av den nya sekundärlånekassans tillkomst att få avvecklas.

Tillkomsten av speciella kreditinstitut avsedda att betjäna en viss näringsgren har ibland utsatts för kritik, varvid hävdats att man härigenom befrämjar en icke önskvärd uppdelning av kreditmarknaden i allt fler särskilda sektorer. Utskottet saknar icke förståelse för detta slag av kritik, som kommit till uttryck även vid det nu föreliggande förslagets remissbehandling. Såsom emellertid också framhållits är det nu i första hand fråga om en omorganisation av ett redan befintligt kreditinstitut. Då därtill kommer att starka skäl talar för ett förbättrat kreditstöd åt rederinäringen, vill utskottet tillstyrka det sätt att tillgodose dennas kreditbehov som föreslås i propositionen. Utskottets tillstyrkan omfattar också de i förslaget till förordning om Svenska skeppshypotekskassan och Skeppsfartens sekundärlånekassa redovisade detaljbestämmelserna, mot vilka utskottet icke funnit anledning att rikta någon erinran.

För Svenska skeppshypotekskassan gäller i vissa hänseenden speciella skattebestämmelser. Dessa föreslås i propositionen bibehållas oförändrade. Dessutom förordas att motsvarande skattebestämmelser skall gälla även för Skeppsfartens sekundärlånekassa. Till följd härav föreslås ändringar i kommunalskattelagen, förordningen om statlig inkomstskatt och stämpelskatteförordningen. Enligt propositionen bör vidare gällande placeringsbestämmelser för medel ingående i allmänna pensionsfonden och i riks försäkringsverkets fonder ändras så att obligationer utfärdade av Skeppsfartens sekundärlånekassa i detta sammanhang sätts i paritet med dem som utfärdats av Svenska skeppshypotekskassan.

Utskottet, som tillstyrker samtliga författningsförslag, finner för sin del anledning att föreslå ytterligare en författningsändring av liknande art. I samband med att stämpelfrihet för obligationsemissioner beviljas Skeppsfartens sekundärlånekassa bör enligt utskottets mening en motsvarande frihet medges såvitt avser obligationsköp. Oaktat att förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper är föremål för översyn av aktiefondsutredningen bör således 3 § 2 mom. nämnda förordning ändras i överensstämmelse härmed.

Åberopande vad ovan anförts hemställer utskottet,

att riksdagen måtte

A. antaga de vid förevarande proposition fogade författningsförslagen;

B. antaga följande

Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av 3 § 2 mom. förordningen den 6 november 1908

(nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av

fondpapper

Härigenom förordnas, att 3 § 2 mom. förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Utskottets förslag)

3 §.

2. Stämpelplikt äger — — — — — fall, nämligen:

a) då bägge — — — — — i kommission;

b) då aktie, — — — — — lägre belopp;

c) då obligation — — — — — lägre belopp;

¹ Senaste lydelse av 3 § 1 mom. se 1964: 797.

(Nuvarande lydelse)

(Utskottets förslag)

d) vid köp av obligationer, som utfärdats eller garanterats av svenska staten, eller då vid överlåtelse av aktie eller obligation den ene kontrahenten är svenska staten eller svenska statsförvaltningen tillhörande allmänt verk eller styrelse, riksdagens verk, Sveriges allmänna hypoteksbank, konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan eller Svenska skeppshypotekskassan;

d) vid köp av obligationer, som utfärdats eller garanterats av svenska staten, eller då vid överlåtelse av aktie eller obligation den ene kontrahenten är svenska staten eller svenska statsförvaltningen tillhörande allmänt verk eller styrelse, riksdagens verk, Sveriges allmänna hypoteksbank, konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan eller *Skeppsfartens sekundärlånekassa*;

e) vid utlämnande — — — — — tomträtt; samt

f) vid köp — — — — — sådant organ.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1965.

C. med bifall till föreliggande proposition, såvitt nu är i fråga, bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att utfärda grantiförbindelser på 55 miljoner kronor att ingå i de genom propositionen föreslagna kassornas garantifonder.

Stockholm den 11 maj 1965

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ståhle, Gustaf Henry Hansson, Åke Larsson, Palm, Åkerlund, Augustsson, Stefanson* och Mattsson*;

från andra kammaren: herrar Regnéll, Berglund, Franzén i Motala, Bengtsson i Landskrona, Larsson i Umeå, Ekström i Iggesund, Haglund och Börjesson i Falköping.

* Ej närvarande vid justeringen